

**UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU**

Wydział Nauk o Ziemi
i Gospodarki Przestrzennej

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

ul. Lwowska 1, 87-100 Toruń

www.geo.umk.pl, e-mail: dwnozi@umk.pl

RAPORT

O JAKOŚCI KSZTAŁCENIA NA WYDZIALE NAUK O ZIEMI UMK W TORUNIU W ROKU AKAD. 2018/2019

Opracowała: Anna Dubownik
Wydziałowa Koordynatorka ds. Jakości Kształcenia

na podstawie:

1. Raportu „Ocena zajęć dydaktycznych, Rok akademicki 2018/2019, Wydział Nauk o Ziemi” – Uczelniane Centrum Informatyczne UMK w Toruniu;
2. Hospitacji zajęć dydaktycznych pracowników i doktorantów Wydziału Nauk o Ziemi w roku akademickim 2018/2019;
3. Danych „Ocena satysfakcji studentów WNoZi UMK”. Rok akademicki 2018/2019;
4. Sprawozdań z prac komisji ds. jakości kształcenia dla kierunków studiów: geografia (dr hab. P. Hulisz, prof. UMK; dr hab. R. Kot, prof. UMK), geoinformacja środowiskowa (dr hab. Z. Kozieł), turystyka i rekreacja (dr hab. P. Charzyński, prof. UMK), gospodarka przestrzenna (dr hab. R. Rudnicki, prof. UMK) oraz studia doktoranckie - geografia (dr hab. Paweł Molewski, prof. UMK).

Toruń, 07.06.2020 r.

Struktura Raportu

1. Podstawa prawna:.....	4
2. Wydziałowy Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia	6
3. Realizacja zadań związanych z doskonaleniem jakości kształcenia	7
4. Ankietyzacja zajęć przez studentów	8
5. Hospitacje zajęć.....	12
6. Wnioski z prac Komisji ds. Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków	12
7. Podsumowanie.....	25
8. Cele doskonalenia jakości kształcenia na wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK w roku akad. 2019/2020 i 2020/2021	27

Raport o jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Ziemi UMK w Toruniu w roku akademickim 2018/2019 został opracowany na podstawie:

- ✓ Raportu „Ocena zajęć dydaktycznych za rok akademicki 2018/2019, Wydział Nauk o Ziemi” przekazanego przez Uczelniane Centrum Informatyczne UMK w Toruniu,
- ✓ Hospitacji zajęć dydaktycznych pracowników i doktorantów Wydziału Nauk o Ziemi w roku akad. 2018/2019,
- ✓ „Ocena satysfakcji studentów WNoZi UMK”,
- ✓ Sprawozdań z prac komisji ds. jakości kształcenia dla kierunków studiów: geografia (P. Hulisz, R. Kot), geoinformacji środowiskowa (Z. Kozieł), turystyka i rekreacja (P. Charzyński), gospodarka przestrzenna (R. Rudnicki) oraz studia doktoranckie - geografia (P. Molewski).

1. Podstawa prawna:

Struktura systemu

- [Uchwała Nr 140 Senatu UMK z dnia 29 października 2019 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu \(Biuletyn Prawny UMK Nr z 2019 poz. 360\)](#)
- [Zarządzenie Nr 181 Rektora UMK z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie powołania Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu \(Biuletyn Prawny UMK z 2019 r., poz. 391\)](#)
- [Zarządzenie Nr 180 Rektora UMK z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych zadań wydziałowych koordynatorów ds. jakości kształcenia oraz wydziałowych rad ds. jakości kształcenia \(Biuletyn Prawny UMK z 2019 r., poz. 390\)](#)
- [Zarządzenie Nr 141 Rektora UMK z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia Księgi Jakości Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu](#)
- [Księga Jakości.docx](#)

Identyfikacja oczekiwań studentów

- [Zarządzenie Nr 203 Rektora UMK z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie procedury badania satysfakcji studentów i uczestników studiów podyplomowych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu \(Biuletyn Prawny UMK z 2019 r., poz. 437\)](#)
- [Zarządzenie Nr 198 Rektora UMK z dnia 16 października 2014 r. w sprawie procedury identyfikacji oczekiwań studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz oceny poziomu ich spełnienia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu \(Biuletyn Prawny UMK Nr 4, poz. 383\)](#)

Ocena zajęć przez studentów

- [Zarządzenie Nr 206 Rektora UMK z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu \(Biuletyn Prawny UMK z 2019 r., poz. 440\)](#)

Hospitacje zajęć

- [Zarządzenie Nr 204 Rektora UMK z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie procedury hospitacji zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu \(Biuletyn Prawny UMK z 2019 r., poz. 438\)](#)

Badanie losów absolwentów

- [Zarządzenie Nr 205 Rektora UMK z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie procedury monitorowania losów absolwentów w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu \(Biuletyn Prawny UMK z 2019 r., poz. 439\)](#)

Działania doskonalące

- [Zarządzenie Nr 202 Rektora UMK z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie procedury badania satysfakcji pracowników w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu \(Biuletyn Prawny UMK z 2019 r., poz. 202\)](#)

- [Zarządzenie Nr 126 Rektora UMK z dnia 29 września 2015 r. w sprawie działań doskonalących jakość funkcjonowania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu \(Biuletyn Prawny UMK z 2015 r., poz. 284\)](#)

Uchwały Rady Wydziału Nauk o Ziemi

Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia wprowadzono uchwałą nr 133 Rady Wydziału Nauk o Ziemi z dnia 6 grudnia 2013 r., ze zmianami przyjętymi Uchwałą nr 106 Rady Wydziału Nauk o Ziemi z dnia 21 listopada 2014 r., oraz Uchwałą nr 108 Rady Wydziału Nauk o Ziemi z dnia 18 grudnia 2015 r.

2. Wydziałowy System Doskonalenia Jakości Kształcenia

Na Wydziale Nauk o Ziemi UMK w Toruniu wprowadzono Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) wprowadzono uchwałą nr 133 Rady Wydziału Nauk o Ziemi z dnia 6 grudnia 2013 r., ze zmianami przyjętymi Uchwałą nr 106 Rady Wydziału Nauk o Ziemi z dnia 21 listopada 2014 r., oraz Uchwałą nr 108 Rady Wydziału Nauk o Ziemi z dnia 18 grudnia 2015 r. (w sprawie wprowadzenia Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia).

System ten został dostosowany do ww. zarządzeń Rektora UMK. Celem stworzonego systemu jest doskonalenie jakości kształcenia, rozumianej jako poziom uzyskanych efektów kształcenia oraz doskonalenie jakości organizacji pracy. Powstały na Wydziale Nauk o Ziemi System zapewnia sprawne prowadzenie kształcenia oraz ciągły monitoring jego jakości. Weryfikacja jakości kształcenia odbywa się na wszystkich etapach procesu dydaktycznego. Opiera się on na cyklu Deminga – PDCA (Plan-Do-Check-Act):

Planowanie → Wdrażanie → Monitorowanie → Doskonalenie

Po zakończeniu każdego roku dokonywana jest ocena stanu jakości kształcenia, wskazywane są obszary wymagające poprawy, a następnie określone są metody naprawcze. Po pełnym cyklu ponownie kontroluje się stan jakości w monitorowanym obszarze. Źródłem danych do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia są: nauczyciele akademicy, studenci, doktoranci, absolwenci, opiekunowie praktyk i interesariusze zewnętrzni.

Strukturę Systemu Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk o Ziemi UMK przedstawia poniższy schemat:

3. Realizacja zadań związanych z doskonaleniem jakości kształcenia

W wyniku analizy raportu o jakości kształcenia w roku 2017/2018 oraz rekomendacji postawiono następujące cele zmierzające do doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Ziemi UMK w roku akad. 2018/2019:

Cel 1 - Wzrost poziomu zwrotności kwestionariuszy ankiet dotyczących oceny zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2018/2019. Podjęte działania:

- Zachęcanie studentów do wypełniania ankiet dotyczących oceny zajęć dydaktycznych poprzez:
 - informowanie o ankietyzacji na zajęciach
 - plakaty informujące o ankietyzacji na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej wydziału
 - informacje o ankietyzacji poprzez U-mail
- Wiadomość e-mail do studentów z filmem promującym ankietyzację zajęć w UMK wraz z prezentacją wyjaśniającą obieg ankiet i ich całkowitą anonimowość.
- Udostępnienie zbiorczych wyników ankiet studenckich w postaci raportu. Dyskusja na radzie wydziału z udziałem przedstawicieli studentów i doktorantów (marzec 2018 r.). Przeprowadzenie zebrań ze studentami z poszczególnych kierunków przez opiekunów oraz prodziekanów.

Cel 2 - Zwiększenie świadomości studentów o efektach kształcenia i ich realizacji w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych jakie wnosi dany przedmiot. Możliwości wykorzystania wiedzy i umiejętności w praktyce. Podjęte działania:

- Informowanie studentów o efektach kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na zajęciach
- Zachęcanie studentów do zapoznania się z opisami przedmiotów w USOS, gdzie podane są efekty kształcenia - ogłoszenie na tablicy ogłoszeń, strona internetowa wydziału, poczta U-mail
- Udostępnienie zbiorczych wyników ankiet studenckich w postaci raportu. Dyskusja na radzie wydziału z udziałem przedstawicieli studentów i doktorantów

Cel 3 - Kontrola jakości zajęć, sposobu przekazywania treści, terminowości ich odbywania oraz sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Podjęte działania:

- Kontrola terminowości odbywania zajęć oraz ich jakości poprzez hospitacje zajęć pracowników i doktorantów
- Kontrola terminowości odbywania konsultacji przez nauczycieli akademickich (prac. samodzielny -2 godz./tydzień, pozostali 4 godz./tydzień)
- Ocena treści poszczególnych przedmiotów, ich zgodności z programem studiów, powtarzania treści w ramach różnych przedmiotów, kryteriów oceniania
- Dostosowanie planów zajęć do terminów ćwiczeń terenowych
- Udostępnienie zbiorczych wyników ankiet studenckich w postaci raportu. Dyskusja o pracy wykładowców na radzie wydziału z udziałem przedstawicieli studentów i doktorantów.

Cel 4 - Zwiększyć procent uzyskiwania dyplomów w terminie na studiach licencjackich i magisterskich. Podjęte działania:

- Jak najszybsze formułowanie tematów prac dyplomowych, określenie zakresu pracy i rozpoczęcie prac badawczych pod opieką promotora
- Ustalenie i przestrzeganie harmonogramu prac badawczych
- Optymalne wykorzystanie czasu seminariów i konsultacji. Zwiększenie opieki nad seminarzystami
- Informacje o procedurze dyplomowania oraz o wymogach prac magisterskich i licencjackich (seminaria, zebrania ze studentami, strona internetowa WNoZi).

4. Ankietyzacja zajęć przez studentów

Od roku akad. 2016/2017 wprowadzono w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu nowy wzór ankiety oceny zajęć przez studentów. Studenci odpowiadali na pytania oceniając zajęcia w skali od 1 do 5. Mogli także dodawać własne komentarze i oceny.

W roku akademickim 2018/2019 na Wydziale Nauk o Ziemi ankietyzacją objęto następujące kierunki studiów:

- geografia (studia I, II i III stopnia),
- turystyka i rekreacja (studia I i II stopnia),
- gospodarka przestrzenna (studia I stopnia),
- geoinformacja środowiskowa (studia II stopnia).

Na podstawie zestawień opracowanych przez Uczelnianego Koordynatora ds. Jakości można porównać jakość kształcenia na Wydziale Nauk o Ziemi z innymi wydziałami UMK.

Zwrotność ankiet

Na WNoZi zwrotność ankiet wyniosła **11,18%**. Był to wynik znacznie gorszy niż w poprzednim roku akademickim (zwrotność 15,07%) i niższy niż w skali całej uczelni (17,40%).

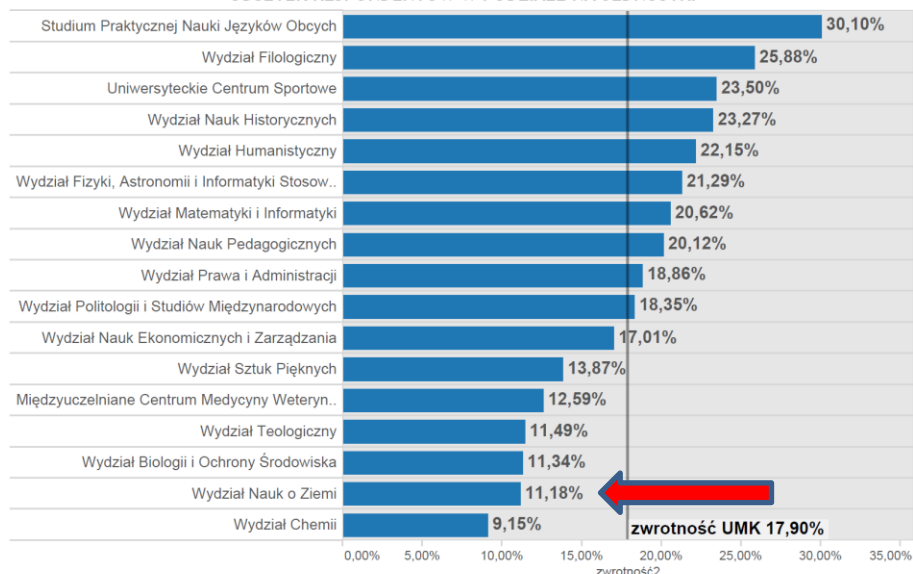
Szereg przedmiotów nie zostało w ogóle ocenionych lub uzyskało zaledwie po kilka ankiet, co uniemożliwia ich poprawną i rzetelną ocenę.

Powyższy stan rzeczy może być spowodowany tym, że część ankiet prawdopodobnie „zaginęła” w systemie ze względu na zmianę kodu wydziału z 22 na 28. Zmiana kodu była spowodowana zmianą nazwy Wydziału z Nauk o Ziemi na Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, która nastąpiła 1 października 2019 roku.

Ocena Zajęć Dydaktycznych 2018/2019 Wydział Nauk o Ziemi

Wprowadzenie	Zwrotność w podziale na jednostki	Informacje ogólne - jednostka na tle UMK	Ocena prowadzących zajęcia	Ocena osiągnięcia efektów kształcenia
--------------	-----------------------------------	--	----------------------------	---------------------------------------

ODSETEK RESPONDENTÓW W PODZIALE NA JEDNOSTKI

Organizacja zajęć – ogólna ocena zajęć dydaktycznych

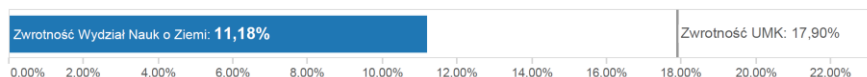
Ogólna ocena zajęć dydaktycznych na Wydziale Nauk o Ziemi UMK wyniosła 4,55 (w roku 2017/18 wynosiła 4,58) i była tylko nieznacznie niższa niż średnia dla UMK (4,64).

Aspekty organizacyjne zajęć zostały dobrze ocenione przez studentów. Generalnie Pracownicy WNoZi na pierwszych zajęciach przedstawili sylabus przedmiotu a w zdecydowanej większości sylabus został także udostępniony w USOS przed rozpoczęciem pierwszych zajęć.

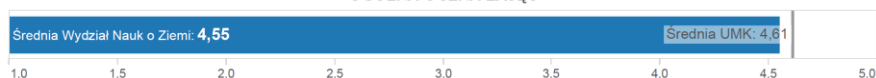
Ocena Zajęć Dydaktycznych 2018/2019 Wydział Nauk o Ziemi

Wprowadzenie	Zwrotność w podziale na jednostki	Informacje ogólne - jednostka na tle UMK	Ocena prowadzących zajęcia	Ocena osiągnięcia efektów kształcenia
--------------	-----------------------------------	--	----------------------------	---------------------------------------

ZWROTNOŚĆ

OGÓLNA OCENA ZAJĘĆ

WYBRANE KOMPONENTY OCENY ZAJĘĆ

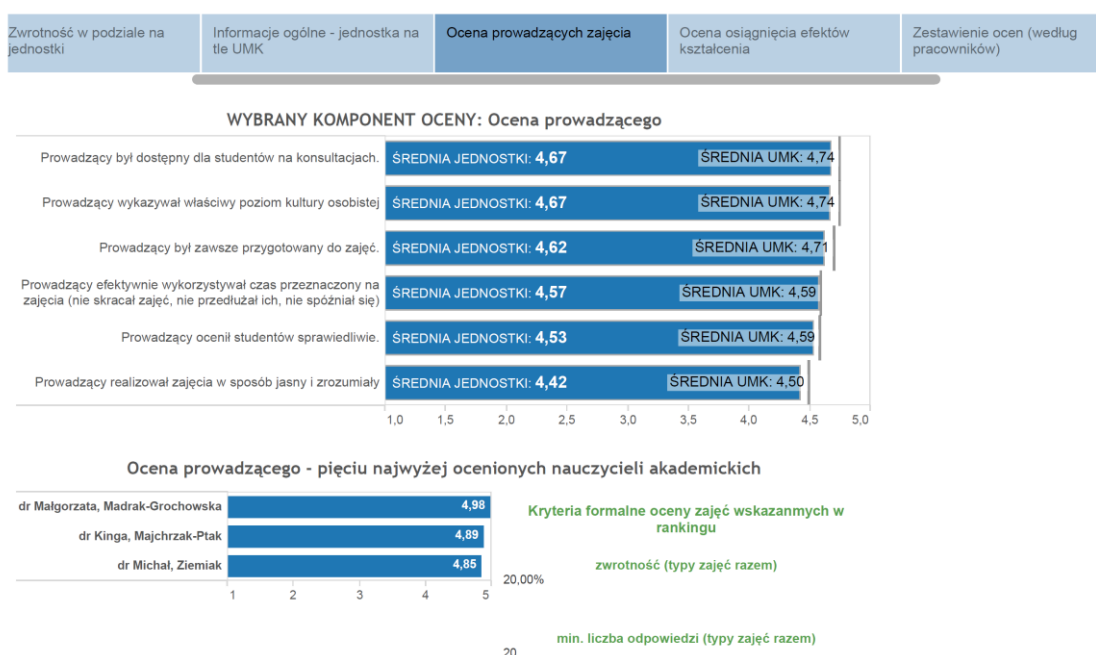
Ocena prowadzących zajęcia

Prowadzący zajęcia również często otrzymali dobre i bardzo dobre oceny. Uzyskane wyniki są nieco gorsze od ubiegłorocznych. Wyniki dla wszystkich pytań były porównywalne lub tylko nieznacznie (do 0,05) niższe w porównaniu do średnich wyników uzyskanych na pozostałych wydziałach UMK. Należy zauważyć, iż większość zajęć zlecała przez Dziekana WNoZi do prowadzenia przez specjalistów z innych wydziałów UMK jest oceniana znacznie powyżej średniej uzyskanej dla WNoZi.

Najwyżej oceniono stosunek prowadzących do studentów, którzy traktowali studentów z szacunkiem i wykazywał właściwy poziom kultury osobistej (średnia ocen 4,67), prowadzący był dostępny na konsultacjach (średnia ocen 4,67), był zawsze przygotowany do zajęć (średnia ocen 4,62), ocenił studentów sprawiedliwie i zgodnie z przyjętymi kryteriami podanymi w sylabusie (4,53).

Poniżej, na wykresie przedstawiono także wyniki oceny trzech najlepiej ocenionych nauczycieli akademickich (zwrotność – minimum 20 %, minimalna liczba odpowiedzi: > 10 ankiet). Wszyscy są pracownikami innych wydziałów UMK.

Ocena Zajęć Dydaktycznych 2018/2019
Wydział Nauk o Ziemi

Ocena osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Zajęcia umożliwiały osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia - średnia ocen 4,52 (rok wcześniej średnia ta wynosiła 4,55). Pozytywnie studenci wypowiedzieli się nt. realizacji i zgodności zrealizowanego programu z opisem w sylabusie a także wysoko ocenili wartość zajęć. Uzyskane oceny są nieco gorsze od uzyskanych w ubiegłym roku i niemal identyczne jak średnie uzyskane na pozostałych wydziałach UMK.

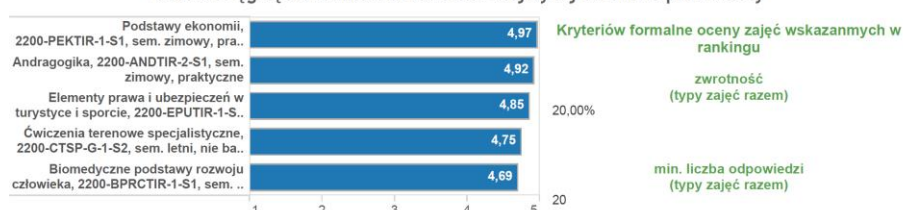
Ocena Zajęć Dydaktycznych 2018/2019 Wydział Nauk o Ziemi

Informacje ogólne - jednostka na tle UMK	Ocena prowadzących zajęcia	Ocena osiągnięcia efektów kształcenia	Zestawienie ocen (według pracowników)	Zestawienie ocen (według kursów)
--	----------------------------	---------------------------------------	---------------------------------------	----------------------------------

WYBRANY KOMPONENT OCENY: Ocena osiągniętych efektów kształcenia

Ocena osiągnięcia efektów kształcenia- najwyżej ocenione przedmioty

Na podstawie zaprezentowanych zestawień stwierdzono, iż Wydział Nauk o Ziemi uzyskał w roku akademickim 2018/2019 wyniki porównywalne lub tylko nieznacznie niższe od średniej uniwersyteckiej z ankiet studenckich. Wyniki te są nieco gorsze od ocen otrzymanych w roku akademickim 2017/2018. Poprawy wymaga zwiększenie aktywności studenckiej w ocenie zajęć poprzez system ankietyzacji. Dotyczy to szczególnie semestru letniego, gdzie z uwagi na nieco inną organizację zajęć i liczne ćwiczenia terenowe oraz praktyki realizowane na Wydziale Nauk o Ziemi uruchomienie ankietyzacji dla tego semestru powinno odbyć się wcześniej (od około 20 maja). Niestety wnioski wydziałowego koordynatora ds. jakości kształcenia na WNoZi o wcześniejsze uruchomienie ankietyzacji (otwarcie systemu) nie zostały zrealizowane.

Należy również podnieść jakość pracy prowadzących oraz zwiększyć aspekt praktyczny zajęć, co może przyczynić się do jeszcze lepszej oceny.

Przeprowadzona w roku akademickim 2018/2019 ankietyzacja zajęć przez studentów wykazała dla większości prowadzących i prowadzonych przez nich zajęć oceny pozytywne (między 4 a 5 w skali od 1-5). Pojedyncze przypadki bardzo niskich ocen są analizowane indywidualnie. Przeprowadzone zostały postępowania wyjaśniające z osobami, których zajęcia zostały ocenione najniżej, w celu poprawy zaistniałych przypadków, tak aby w przyszłości jakość kształcenia na tych zajęciach wzrosła.

5. Hospitacje zajęć

W roku akademickim 2018/2019 przeprowadzono na Wydziale Nauk o Ziemi UMK w Toruniu 18 hospitacji zajęć. Objęto nimi: 7 pracowników samodzielnych, 9 ze stopniem doktora, 1 z tytułem mgra. Hospitowane zajęcia były prowadzone na kierunkach studiów I-go i II-go stopnia: geografia; turystyka i rekreacja; gospodarka przestrzenna, geoinformacja środowiskowa, studia miejskie oraz wykłady ogólnouniwersyteckie (w tym anglojęzyczne).

Metodyka hospitacji:

- Hospitacje pracowników przeprowadzali kierownicy katedr, kierowników katedr hospitowały władze dziekańskie. Kontrolę jakości kształcenia doktorantów przeprowadzali ich bezpośredni opiekunowie.
- Ocena zajęć odbywała się po uzgodnieniu terminu z hospitowanym.
- Przed hospitacją prowadzący zajęcia przygotowywał arkusz hospitacyjny podając temat zajęć, cel zajęć i zakładane efekty kształcenia, które muszą nawiązywać do efektów podanych w opisie przedmiotu oraz efektów kierunkowych dla danego kierunku studiów. Ponadto hospitowany musiał podać planowane metody i środki dydaktyczne.
- Hospitujący opisuje przebieg zajęć, a następnie ocenia w skali od 0 do 5 zajęcia wg pytań dostępnych w arkuszu hospitacyjnym.
- Hospitujący wpisuje uwagi i zalecenia oraz podaje końcową ocenę wg skali ocen: 5-wysoka, 4-ponadprzeciętna, 3-przeciętna, 2-poniżej przeciętnej, 1-niska (negatywna).

Przeprowadzone w roku akad. 2017/2018 hospitacje wykazały dobry i bardzo dobry poziom ocenianych zajęć: 5 - ocena wysoka (17 hospitacji); 4 – ocena ponadprzeciętna (1 hospitacja). Średnia dla wszystkich ocenianych zajęć wyniosła 4,94.

Przełożeni hospitujący zajęcia zwrócili uwagę na następujące problemy:

1. Zwiększyć aktywność studentów w czasie zajęć, zachęcać ich do dyskusji.
2. Jasno formułować cel zajęć oraz podać plan zajęć. Podstawiać literaturę dotyczącą konkretnych zajęć. Stosować podsumowania głównych zagadnień.
3. Nadmiar treści, które należy lepiej dostosować do programu danych zajęć.
4. Zbyt duże tempo prowadzenia zajęć przez prowadzącego.

6. Wnioski z prac Komisji ds. Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków

Poniżej przedstawione zostały wyniki prac komisji ds. Jakości Kształcenia poszczególnych kierunkach studiów oraz wnioski dotyczące studiów doktoranckich i studiów podyplomowych.

GEOGRAFIA - dr hab. Piotr Hulisz, prof. UMK; dr hab. R. Kot, prof. UMK

Dnia 10 grudnia 2019 r. odbyło się posiedzenie Komisji ds. Jakości Kształcenia na kierunku geografia, w trakcie którego sformułowano wnioski z przeprowadzonych analiz i dyskusji oraz rekomendacje na rok akademicki 2019-2020. Następnie podsumowano

działalność Komisji w roku akademickim 2018-2019 i przedstawił projekt sprawozdania, który został jednogłośnie zaakceptowany przez jej członków.

Zdaniem Komisji, pomimo kilkuletniej dyskusji i zmian dotyczących kształcenia studentów na kierunku geografia na WNoZi wciąż pojawiają się liczne pytania i wątpliwości. W związku z tym na zebraniu Komisji przedyskutowano kilka istotnych rozwiązań, które mogą być przydatne zarówno w organizacji procesu dydaktycznego, jak i w modyfikacji samego programu kształcenia. Niektóre z nich ze względu na dość uniwersalny charakter można odczytywać także w kontekście innych kierunków studiów funkcjonujących na Wydziale.

1. Ze względu na konieczność wygospodarowania odpowiedniej ilości czasu przeznaczonego na terminowe wykonanie przez studenta pracy dyplomowej oraz przygotowanie się do egzaminu dyplomowego należałoby rozważyć ponowną analizę planu przedmiotów i bilansu godzin dydaktycznych przewidzianych do realizacji na III roku studiów pierwszego stopnia.
2. Komisja sugeruje zmianę podejścia w realizacji przedmiotów prowadzonych przez wielu nauczycieli akademickich. Zbyt liczna grupa prowadzących powoduje brak kompleksowego podejścia do danego przedmiotu, który tym samym staje się mocno pofragmentowany. Na ten fakt zwracają uwagę także studenci. Dotyczy to przede wszystkim ćwiczeń (w ramach wykładów można bardziej racjonalnie podzielić treści), a zwłaszcza takich zagadnień jak:
 - a) wypracowanie konsekwentnego i spójnego toku realizacji zajęć – w związku z faktem, że każdy z prowadzących ma raptem po kilka godzin (w skrajnych przypadkach 2-4 godz.) bywa, że powstają pobieżne, fragmentaryczne opracowania, nie pogłębiające istoty omawianego problemu;
 - b) ograniczenie liczby współprowadzących, np. do dwóch osób – dotyczy to zwłaszcza zajęć realizowanych w formie ćwiczeń czy laboratoriów; wpłynęłoby to na poprawę spójności zajęć;
 - c) wypracowanie spójnych zasad oceniania prac studentów przez osoby prowadzące – poszczególne ćwiczenia wykonywane w trakcie zajęć często różnią się nakładem pracy, koniecznością zebrania materiału, stopniem zaawansowania analizy itp., zaś końcowa ocena z ćwiczeń najczęściej jest średnią z „częstkowych” prac wykonanych przez studentów; nie oddaje to tym samym faktycznego zaangażowania i nakładu pracy studenta (niektóre oceny cząstkowe „ważą” po prostu więcej w końcowej ocenie z przedmiotu);
3. Komisja zaobserwowała pewne problemy związane z systemem oceniania studentów. Kwestia samej oceny pozostaje oczywiście w gestii osoby prowadzącej zajęcia, która ustala kryteria zaliczenia. Tym niemniej jednak zbytnie zawężanie skali ocen (np. jedynie do „czwórek” i „piątek” lub wręcz tylko tych ostatnich), jak i ponadprzeciętna liczba ocen najwyższych, świadczyć mogą o niewłaściwie ustalonych kryteriach (bądź ich braku) w systemie oceniania. Taka sytuacja nie wpływa z całą pewnością na mobilizację studentów do pracy nad uzyskaniem lepszych ocen, a z drugiej jest demotywująca dla osób ambitniejszych i bardziej zaangażowanych w proces nauczania. Można zastanowić się nad zorganizowaniem spotkania dla pracowników, w trakcie którego należałoby omówić tę kwestię i uczulić wykładowców na dopracowanie systemu oceniania.
4. Rekomenduje się, aby na początku każdego roku akademickiego, dla każdego stopnia nauczania zorganizować wykład z zakresu tzw. „savoir-vivre,” jaki powinien obowiązywać na Uczelni. Należy szczególnie uczulić studentów na pewne kwestie związane

z obyczajowością, odpowiednim zachowaniem w czasie zajęć, np. zakazem spożywania posiłków, fotografowania poszczególnych slajdów wyświetlanych na ekranie oraz nagrywania wykładów (łamanie praw autorskich), czy też odpowiednim stosunkiem do nauczycieli akademickich oraz innych osób/studentów (również w korespondencji mailowej) i in.. Do przedstawienia tej propozycji skłoniły dotychczasowe obserwacje i doświadczenia członków Komisji, w tym również studentów. Wydaje się słuszne, aby za realizację tego zadania odpowiedzialni byli opiekunowie roku.

5. Generalnie obserwuje się zbyt małą aktywność pracowników w zakresie doskonalenia form i treści kształcenia, co ma szczególne odzwierciedlenie w aktualizacji treści kształcenia w opisach przedmiotów w sylabusach. Komisja postuluje konieczność dyscyplinowania pracowników, zaniedbujących obowiązek posiadania i aktualizowania opisów przedmiotów.
 - a) Wśród najczęstszych nieprawidłowości (około 60% z wszystkich analizowanych na I i II stopniu studiów) wskazuje się niepełne informacje w kategorii „Metody i kryteria oceniania”, tj. brak odniesienia do wcześniej określonych i opisanych efektów kształcenia.
 - b) Kwestią wymagającą większej uwagi jest również precyzja w określaniu nakładu pracy studenta, bowiem zdarzają się przypadki ustalenia nieadekwatnej liczby godzin w stosunku do liczby punktów ECTS dla poszczególnych przedmiotów – przy założeniu, że 1 ECTS odpowiada około 25/30 h pracy studenta.
 - a) Kilka przedmiotów nie ma przygotowanego SYLABUSA, np. Podstawy prawa (2200-PPR-G-1-S1), Meteorologia i klimatologia (2200-MK-G-1-S1) oraz Systemy informacji geograficznej (2200-GIS-G-1-S1), a także seminaria, wykłady monograficzne i uniwersyteckie na II stopniu studiów.
6. Należy szczególnie wziąć pod uwagę konsekwentną realizację seminarium magisterskiego na roku pierwszym i drugim, które powinno obejmować trzy zasadnicze elementy, tj.: wprowadzenie promotorów dotyczące prezentacji wyników badań oraz pisania prac magisterskich, pracę studenta z artykułami naukowym w języku polskim oraz angielskim (prezentacja artykułów związanych z własnym zagadnieniem badawczym) oraz prezentację wyników badań własnych przynajmniej we dwóch referatach.
7. Studenci kierunku geografia po raz kolejny zwracają się z prośbą o wprowadzenie bloku dydaktycznego, który umożliwiłby zdobycie kwalifikacji do nauczania w szkole. Jeżeli nie jest to możliwe na WNoZi, to być może dobrym rozwiązaniem byłoby prowadzenie takiego bloku wspólnie z innym wydziałem.
8. Uwagi i sugestie studentów studiów doktoranckich są następujące:
 - a) Plan studiów doktoranckich na WNOZi nie jest w pełni dostosowany do potrzeb studenta. Istnieje możliwość indywidualnego wyboru przedmiotów, ale oferta uniwersytetu jest mało interesująca i dość ograniczona, jeśli chodzi o potrzeby doktoranta z Wydziału Nauk o Ziemi. Brakuje m.in. przedmiotów dotyczących pisania artykułów naukowych, zdobywania środków na badania oraz specjalistycznego języka angielskiego. Jedyne prawdziwie przydatne przedmioty to „Statystyczne i numeryczne metody analizy danych” (aczkolwiek powinno być więcej godzin ćwiczeniowych tego przedmiotu) oraz „Metodologia nauk geograficznych”.

- b) W przypadku odbywania praktyk zawodowych (współprowadzenia zajęć dydaktycznych) powinna istnieć możliwość rozłożenia 210 godzin praktyk na poszczególne lata według uznania doktoranta, a nie według harmonogramu 30 godzin na I roku i po 60 godzin na każdym kolejnym.
- c) Zasady przyznawania stypendium doktoranckiego są niewłaściwie skonstruowane, ponieważ nie gratyfikują one studentów wyróżniających się pod względem pracy naukowej *sensu stricte*, ale pod względem licznej działalności pobocznej.

GEOINFORMACJA ŚRODOWISKOWA – dr hab. Zenon Kozieł

Niniejszy raport, dotyczący jakości kształcenia na kierunku GŚ w roku akademickim 2017/2018, sporządzony został na podstawie:

- wniosków z posiedzenia Komisji ds. Jakości Kształcenia na kierunku (z dnia 30.10.2018 r.),
- opinii studentów pierwszego oraz drugiego roku kierunku GŚ, a także
- konkluzji zawartych w raportach z poprzednich lat.

Wnioski z posiedzenia Komisji zamieszczone zostały w załączonym do raportu protokole z posiedzenia Komisji. Spośród kilkunastu wypunktowanych wypowiedzi członków Komisji, najważniejsze dotyczą potrzeby:

- większego zaangażowania się pracowników naukowych Wydziału w indywidualną pracę z magistrantami;
- koordynowania treści zajęć realizowanych w pracowniach komputerowych przez różnych pracowników tak, aby niektóre treści się nie powtarzały;
- powiększeniu liczby oprogramowań w pracowniach komputerowych;
- realizowania projektów badawczych przy współudziale studentów, co zagwarantowałoby większe zainteresowanie kierunkiem;
- większego zaangażowania się pracowników wchodzących w skład minimum kadrowego kierunku i prowadzących zajęcia dydaktyczne, w promocję na zewnątrz kierunku GŚ;
- przydzielania opiekunów prac magisterskich zgodnie z wyborem studentów, co przede wszystkim nie powinno się odbywać już w pierwszym miesiącu roku akademickiego, lecz dopiero po pierwszym semestrze;
- wprowadzenia kontrolowanego naboru studentów na kierunek, na zasadzie egzaminu wstępnego, a także dodatkowego kursu zajęć wyrównującego poziom wiedzy u licencjuszy po różnych kierunkach studiów.

Ponadto, według anonimowych opinii studentów wskazane byłoby zmiany w programie studiów dotyczące rezygnacji z przedmiotów kładących nacisk na stronę teoretyczną, z jednoczesnym powiększeniem liczby zajęć praktycznych, co do których liczba godzin jest zbyt mała, a powinna być większa.

Na kierunku GŚ nadal mamy swego rodzaju dualizm (w znaczeniu dwoistej natury) w zakresie efektywności kształcenia. Z jednej strony mamy do czynienia ze znaczącymi osiągnięciami na poziomie ogólnopolskim (np. wysokie miejsca w ogólnopolskich igrzyskach GIS Challenge), z drugiej natomiast, z nieobronionymi dotychczas pracami magisterskimi.

GOSPODARKA PRZESTRZENNA – dr hab. Roman Rudnicki, prof. UMK

Zebranie Komisji ds. Jakości Kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna odbyło się 14 listopada 2018 r.

W ubiegłym roku działalność Komisji ds. Jakości Kształcenia wykazała, że dużym atutem, który podkreśli i docenili studenci było, że na kierunku Gospodarka Przestrzenna przykładą się dużą uwagę do wykorzystania teorii w praktyce. Był to sukces zwłaszcza, że kierunek funkcjonuje dopiero od dwóch lat. W tym roku kontynuowano i rozwijano zastosowanie praktyki w nauczaniu studentów, a mianowicie przez przedmioty Komputerowe wspomaganie projektowania oraz Systemy informacji geograficznej z elementami katastru. Na tych zajęciach studenci uczą się programów specjalistycznych, które później mogą wykorzystać do realizacji projektów w dalszych etapach studiów oraz późniejszej pracy zawodowej.

Komisja ds. Jakości zaproponowała w roku akademickim 2016/2017 zalecenia dotyczące podnoszenia jakości kształcenia na kierunku Gospodarka Przestrzenna odnośnie:

- planu studiów i sylabusów, w tym w zakresie:
 - przeniesienia przedmiotów;
 - konsultacji prowadzących przedmiotów i dokonania poprawy w sylabusach, gdzie mogło nastąpić powtórzenie przekazywanych treści;
 - korekty nazw przedmiotów;
 - zlikwidowania nieścisłości w nazwie przedmiotu;
 - aktywowania w USOSie sylabusów przedmiotów.
- podniesienie jakości prowadzenia przedmiotów (w szczególności: Elementy matematyki – wykład i ćwiczenia, Podstawy prawa – wykład, Grafika wektorowa i rastrowa – laboratorium, Technologie informacyjne – laboratorium), w tym w zakresie:
 - przygotowania do prowadzonych zajęć;
 - zrozumiałego dla studentów sposobu prowadzenia zajęć;
 - efektywnego wykorzystania czasu przeznaczonego na zajęcia;
 - realizowania w całości programu zawartego w sylabusie;
 - sposobu prowadzenia zajęć i ich treści, który umożliwi osiągnięcie celów kształcenia zawartych w sylabusie;
 - sprawiedliwego sposobu oceny studentów;
 - dostępności prowadzącego dla studentów w czasie konsultacji;
 - wartości zajęć dla studenta.
- przypomniano pracownikom o:
 - dostosowaniu treści podanej na zajęcia do sylabusu, przejrzystości prezentacji materiału realizowanego na zajęciach, w miarę możliwości zwrócenie uwagi na wytłumaczenie zagadnień, z którymi mają problemy studenci;
 - ujednoliceniu wymogów poprzez wytyczne w przypadku kilku prowadzących;
 - podnoszeniu kwalifikacji pracowników;
 - dostosowaniu treści do specyfiki kierunku;
 - obecności prowadzącego na zajęciach, a także wcześniejsze poinformowanie studentów w przypadku odwołania zajęć.
- rozważono uwagi studentów, głównie odnośnie:

- prowadzenia przedmiotu przez jedną osobę;
- wcześniejszego wprowadzenia zajęć z obsługi programów projektowych;
- możliwości udostępnienia programów w domu i w pracowniach komputerowych w godzinach popołudniowych;
- zastanowienia się nad możliwością przeniesienia przedmiotu zieleń w projektowaniu na semestr letni, ponieważ w jego ramach są przewidziane wyjścia w teren;
- propagowanie twórczego i zmuszającego do myślenia rozwiązywania zagadnienia zamiast pamięciowego odtwarzania treści;
- dopracowania planu zajęć przed opublikowaniem go na stronie.

Zalecenia Komisji zostały wykonane zwłaszcza jeśli chodzi o zmiany w planie studiów, również uwagi do prowadzenia przedmiotów, upomnienia pracowników oraz rozważenia uwag studentów. Większości te zalecenia zostały konsultowane i w przypadkach uzasadnionych wprowadzone w życie.

Komisja ds. Jakości Kształcenia na kierunku Gospodarka Przestrzenna w roku akademickim 2017/2018 podjęła się działań ukierunkowanych głównie na przegląd sylabusów (ogólne uwagi do planu studiów zostały zawarte w raporcie w roku 2017/2018 i wdrożone, dlatego też teraz w tym roku sprawozdawczym nie były przedmiotem analizy). Poniżej przedstawiono wyniki prac Komisji. Stan na dzień 05.11.2018 po przeglądzie sylabusów na kierunku „Gospodarka przestrzenna” był następujący:

Rok pierwszy:

- przedmioty: 11
- sylabusy uzupełnione: 11
- uwagi: brak

Rok drugi

- przedmioty: 9
- sylabusy uzupełnione: 9
- uwagi: brak

Rok trzeci

- przedmioty: 12 + seminarium
- sylabusy uzupełnione: 8

Przedmioty wymagające uzupełnia realizowane w semestrze letnim to:

- Podstawy teledetekcji (s.VI)
- Prawno-finansowe podstawy funkcjonowania samorządu terytorialnego (s.VI, przedmiot nie ma koordynatora)
- Rozwój obszarów wiejskich (s.VI)
- Rynek nieruchomości (s.VI, przedmiot nie ma koordynatora).

Komisji ds. Jakości Kształcenia na kierunku „Gospodarka Przestrzenna” jest usatysfakcjonowana z realizacji dotychczasowych zaleceń, jednocześnie przypomina o uzupełnieniu brakujących wyżej wymienionych opisów przedmiotów.

TURYSTYKA I REKREACJA – dr hab. Elżbieta Grzelak-Kostulska

Zebranie Komisji ds. Jakości Kształcenia na kierunku Turystyka i rekreacja odbyło się 26 października 2018 r.

Ocena opisów przedmiotów zawartych w sylabusach

Zadanie pierwsze Komisja realizowała w drodze szczegółowego rozpoznania treści sylabusów dla wszystkich przedmiotów prowadzonych na studiach I i II stopnia na kierunku turystyka i rekreacja, które uwzględniało następujące elementy:

- kompletność opisów,
- sposób rozliczania godzin w punktach ECTS,
- poprawność formułowania efektów kształcenia i odniesienie ich do efektów kierunkowych,
- wskazanie informacji na temat rozliczania efektów kształcenia,
- podanie wykazu literatury.

Wyniki przeglądu sylabusów dostępnych w systemie USOS

Członkowie Komisji przeanalizowali sylabusy dostępne w systemie USOS, stwierdzając brak opisu przedmiotów w 7 przypadkach dotyczących przedmiotów prowadzonych na studiach I stopnia (w ubiegłorocznym raporcie wskazano braki w 11) i w 10 przypadkach na studiach drugiego stopnia (poprzednio w 15). Stwierdzony problem dotyczy głównie przedmiotów prowadzonych przez pracowników zewnętrznych (spoza Wydziału), zajęć seminaryjnych oraz tych przedmiotów, w przypadku których zmienił się prowadzący.

Tabela 1. Wykaz brakujących opisów przedmiotów

lp.	Nazwa przedmiotu (kod przedmiotu)	Stopień	Rok	Semestr	Koordinator/rzy przedmiotu
1 stopień, 2 rok					
1	Metodyka rekreacji ruchowej 2200-MRRTIR-2-S1	1	2	2	Radosław Muszkieta
2	Pedagogika zdrowia 2200-PZTIR-2-S1	1	2	1	Piotr Błajet
3	Teoria i metodyka gier zespołowych 2200-TMGZTIR-2-S1	1	2	2	Krzysztof Wasilkiewicz
4	Podstawy turystyki wodnej 2200-PTWTIR-2-S1	1	2	2	Włodzimierz Marszelewski
1 stopień, 3 rok ASiR					
5	Laboratorium licencjackie (2200-LABLIR-3-S1)	1	3		A. Araźny, T. Karasiewicz, M. Nowak, B. Szyda, M. Wojtkiewicz
6	Olimpizm i sport olimpijski (2200-OSOTIR-3-S1)	1	3	Letni	Radosław Muszkieta
Brak efektów kształcenia					
1 stopień, 3 rok KiORT					
7	Laboratorium licencjackie	1	III	cały rok	A. Araźny, T. Karasiewicz, M. Nowak, B. Szyda, M. Wojtkiewicz
8	Pilotaż i przewodnictwo wycieczek	1	III	letni	Marcin Świtoniak
2 stopień, 1 rok					
9	Ćwiczenia terenowe - Regiony turystyczne Polski/Europy (2200-CTRT-TIR-1-S2)	S2	I	letni	W. Marszelewski
Brak efektów kształcenia					
10	Organizacja i zarządzanie w turystyce, hotelarstwie i sporcie (2200-OZTHS-TIR-1-S2)	S2	I	letni	Dorota Ryszkowska
11	Pilotaż i przewodnictwo wycieczek - II st. (2200-PPW-TIR-1-S2)	S2	I	letni	Marcin Świtoniak
12	Prawo i ubezpieczenia w turystyce - II st. (2200-PUWT-TIR-1-S2)	S2	I	zimowy	Michał Ziemiak
13	Seminarium (2200-SEMMGR-TIR-1-S2)	S2	I	zimowy i letni	P. Charzyński, E. Grzelak-Kostulska, R. Muszkieta, I. Sobota

14	Zróżnicowanie kulturowe Polski i świata (2200-ZKPS-TIR-1-S2)	S2	I	zimowy	Rafał Kleśta-Nawrocki
15	Geoparki w Polsce i na świecie (2200-GPS-TIR-1S2)	S2	I	letni	I. Jamorska, T. Karasiewicz
2 stopień, 2 rok					
16	Innowatyka	II	2	IV	Beata Przyborowska
17	Praktyka	II	2		Barbara Szyda
18	Prawo i ubezpieczenia w turystyce - II st.	II	2	III	Paweł Cegliński
19	Seminarium	II	2	III/IV	P. Charzyński, E. Grzelak-Kostulska, I. Sobota, D. Sokołowski

W dalszym ciągu część zamieszczonych sylabusów wymaga uzupełnienia lub doprecyzowania treści w nich zawartych, szczególnie w kontekście odniesienia do efektów kształcenia w metodach i kryteriach oceniania, odniesienia opisanych efektów do efektów kierunkowych oraz rozliczania godzin względem punktów ECTS.

Stwierdzone braki w zakresie opisów przedmiotów wymagają pilnego uzupełnienia (być może także rozważenia możliwości opracowania zestawu wskazówek dla pracowników w formie instrukcji sporządzania sylabusu). Na tym etapie Komisja nie podejmuje się oceny układu treści realizowanych zajęć pod kątem ich kolejności, komplementarności oraz ewentualnej powtarzalności zagadnień wchodzących w zakres programu studiów. Prace w tym zakresie Komisja podejmie niezwłocznie po stwierdzeniu kompletności opisów.

Analiza losów absolwentów kierunku turystyka i rekreacja

Losy absolwentów kierunku turystyka i rekreacja prześledzono w oparciu o informacje pochodzące z bazy informacji Biura Karier.

Raport opracowany przez Biuro Karier UMK (zał. nr 1) obejmuje absolwentów, którzy złożyli egzamin licencjacki, inżynierski, magisterski, doktorski w okresie pomiędzy 1 października 2016, a 30 września 2017.

Monitoring prowadzono 6 m-cy po zakończeniu studiów. Analizowana jest sytuacja absolwentów którzy obronili się w trakcie roku akademickiego. Zbieranie danych miało miejsce w okresie od września 2017 roku do czerwca 2018 roku.

W badaniu wzięło udział 18% absolwentów, przy czym wszyscy badani zadeklarowali swoją aktywność zawodową (71% pracuje, 57% kontynuuje kształcenie), 40% deklaruje zadowolenie z miejsca pracy.

Kluczowe znaczenie mają opinie absolwentów dotyczące oczekiwanych zmian w programie studiów. Główne opinie badanych dotyczą potrzeby położenia większego nacisku na naukę języków obcych, zwiększenie zakresu zajęć praktycznych (w poprzednim raporcie wskazywano na praktyki w obszarze hotelarstwa, wprowadzenie przedmiotów dotyczących systemów rezerwacyjnych, uzupełnienie treści o zagadnienia dotyczące organizacji i zarządzania, szczególnie rachunkowości, marketingu).

Tabela. 2. Propozycje zmian w programie studiów wg opinii absolwentów

<i>Może po prostu nie zapychać planu niepotrzebnymi przedmiotami, takimi jak np. socjologia czy filozofia na turystyce...</i>
<i>Więcej języków obcych</i>
<i>Praktyka</i>

Źródło: Badanie Losów Absolwentów

Doktoranci kształcący się na studiach doktoranckich na kierunku geografia na Wydziale Nauk o Ziemi UMK realizują program studiów na podstawie tzw. „Indywidualnego planu studiów”, ustalanego na każdy rok akademicki. Zgodnie z nim uczestniczą w wykładach i ćwiczeniach/laboratoriach w ramach pięciu modułów kształcenia, tj. podstawowego, dyplomowego, specjalizacyjnego, zawodowego i dydaktycznego, uzyskując zgodną z programem studiów liczbę punktów ECTS w każdym roku akademickim. Przedmioty wybierane do realizacji w ramach każdego modułu są konsultowane z opiekunem/promotorem rozprawy doktorskiej i podlegają akceptacji przez kierownika studiów doktoranckich.

W ramach moduły podstawowego realizowany jest jeden przedmiot, tj. Metodologia nauk geograficznych i współczesne trendy ich rozwoju (30 godz., I rok studiów), a ramach modułu dyplomowego realizowane jest seminarium doktoranckie (łącznie 180 godz. w ciągu czterech lat studiów).

Ze względu na specyfikę realizowanych tematów badawczych, w ramach modułu specjalnościowego, a przede wszystkim ze względu na charakter modułu zawodowego i dydaktycznego, doktoranci realizują program studiów wybierając zajęcia przeprowadzane, w zdecydowanej przewadze, na innych Wydziałach Uniwersytetu (możliwe jest również realizacja zajęć na innych uczelniach).

Wybrane w ramach modułu specjalnościowego przedmioty rozwijają wiedzę i umiejętności w zakresie: zastosowania nowoczesnych metod, technik i narzędzi badawczych w uprawianej dyscyplinie i subdyscyplinie naukowej; w ramach modułu zawodowego: projektowania oraz sposobów realizacji i opracowania wyników badań naukowych, ich prezentacji i upowszechniania; możliwości wdrażania praktycznych efektów badań; sposobów i źródeł pozyskiwania środków finansowych na prowadzenie badań naukowych; pisanie, redagowania i korekty tekstów naukowych; pracy zespołowej i kierowania zespołem badawczym; etyki pracownika naukowego itp.; w ramach modułu dydaktycznego w zakresie: metod organizacji i przygotowania scenariuszy zajęć dydaktycznych, wykorzystania nowoczesnych technik multimedialnych w procesie kształcenia, problemów etycznych w edukacji, zagadnień psychologiczno-pedagogicznych, komunikacji i kultury języka, emisji głosu itp.

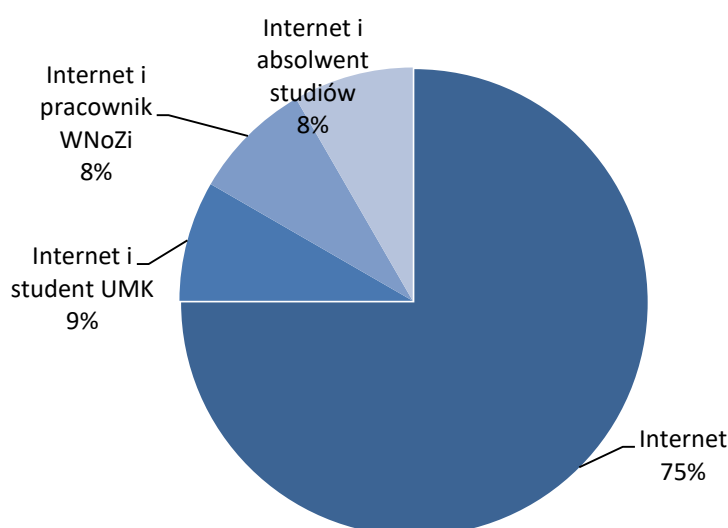
O dobrej jakości i efektywności realizowanego kształcenia można wnioskować z bezproblemowej realizacji programu studiów i bardzo dobrych ocen uzyskiwanych przez doktorantów z poszczególnych przedmiotów, twórczego wykorzystywania przez nich pozyskanej wiedzy i umiejętności w trakcie realizacji prac doktorskich oraz ich działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej na Wydziale Nauk o Ziemi UMK.

STUDIA PODYPLOMOWE W ZAKRESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO - dr hab. Elżbieta Grzelak-Kostulska

Na podstawie anonimowego badania ankietowego przeprowadzonego wśród absolwentów w dniu 15.12.2018 r. W badaniu wzięło udział 14 osób.

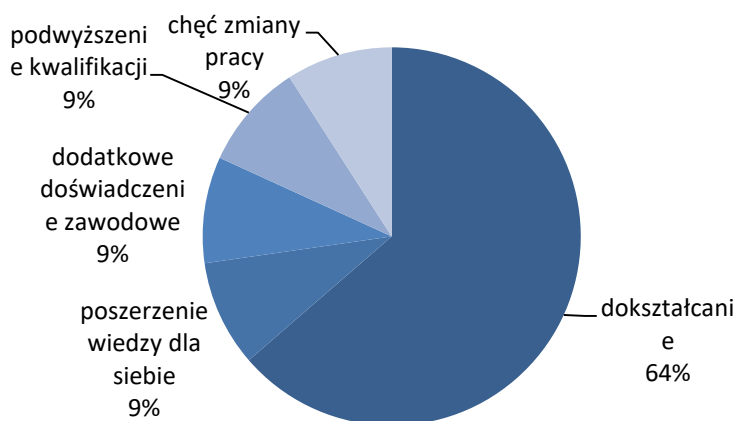
Informacje ogólne

- Studia podyplomowe w zakresie planowania przestrzennego adresowane są głównie do osób zatrudnionych lub planujących podjąć pracę w jednostkach samorządowych i administracji państwowej gminy, powiatu lub województwa.
- W roku akademickim 2017/2018 rozpoczęła się druga edycja studiów, kontynuowanych w roku akademickim 2018/2019 (studia dwusemestralne rozpoczęły się w semestrze letnim ubiegłego roku).
- W drugiej edycji studiów podyplomowych udział wzięło 15 słuchaczy (wszyscy ukończyli studia w terminie, nikt nie zrezygnował). W dniu 15.12.2018 r. odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów absolwentom.
- Stwierdzono bardzo wysoką frekwencję na zajęciach, większość uczestniczyła we wszystkich zjazdach, kilka osób opuściło jeden zjazd, część zwołniła się z kilku zajęć.
- Słuchacze to w zdecydowanej większości pracownicy urzędów różnego szczebla administracji publicznej, mający zawodowo kontakt z zagadnieniami dotyczącymi planowania przestrzennego.
- Większość słuchaczy pochodzi z miast i gmin województwa kujawsko-pomorskiego, a także z województw: mazowieckiego i zachodniopomorskiego.

Ryc. 1. Źródła informacji o studiach podyplomowych

- Wszyscy ankietowani wskazywali Internet jako źródło informacji o studiach, jedna osoba wskazała także, że znajomy z pracy polecił ten kierunek, w pozostałych dwóch przypadkach był to student UMK i pracownik WNoZi.

Ryc. 2. Powód podjęcia studiów podyplomowych

- Badani zazwyczaj wskazują, że podjęli studia podyplomowe by poszerzyć swoją wiedzę, wielu, jak wynika z rozmów ze słuchaczami, zostało oddelegowanych na studia przez pracodawcę, w niektórych przypadkach ponosił on koszty nauki.

Ocena wybranych aspektów organizacyjnych:

Czy jesteście Państwo zadowoleni ze sposobu organizacji studiów w zakresie:

a. obsługi administracyjnej:	4,9
b. przepływu informacji (dostępność planu, informacje o zajęciach):	4,9
c. kontaktu z kierownikiem studiów:	5,0
d. sposobu organizacji zajęć (plan, godziny zajęć, organizacja przerw):	4,7
e. miejsca realizacji zajęć (sala, środki audiowizualne):	4,9

- Oceny różnych aspektów organizacyjnych badani dokonali w skali 0-5, gdzie 0 oznacza bardzo źle, 5 – bardzo dobrze.

- Słuchacze bardzo wysoko ocenili sposób organizacji studiów, w tej kategorii najniższa ocena (4,7) dotyczyła sposobu rozplanowania zajęć; wynikało to z napiętego harmonogramu zajęć (20 godzin w ciągu weekendu) przerywanych krótkimi przerwami (skrócone na prośbę słuchaczy). Najwyżej oceniono kontakt z kierownikiem studiów (5,0).

Ocena realizowanych zajęć

- Badani dokonali oceny w skali 0-5, gdzie 0 oznacza zdecydowanie nie, 5 – zdecydowanie tak.

Proszę ocenić, czy tematyka zajęć odpowiada Państwa oczekiwaniom?	4,3
Czy zagadnienia poruszane na zajęciach mają wymiar praktyczny?	4,1

- Słuchacze wysoko ocenili zajęcia, wskazując, że w dużym stopniu treści odpowiadały oczekiwaniom, posiadając przy tym duży wymiar praktyczny.

Wskazanie oczekiwanych treści

- W badaniu poproszono słuchaczy o ocenę, które treści, ich zdaniem, powinny być w największym stopniu zaakcentowane w programie.

Na które z wymienionych obszarów powinien być Państwa zdaniem postawiony największy nacisk (proszę ocenić w skali od 0 do 5, gdzie 5 oznacza treści niezbędne, 0 – zbędne)

Zagadnienia ogólne przyrodnicze	3,3
Zagadnienia związane z funduszami UE	3,4
Zagadnienia ogólne kulturowe/gospodarcze	3,6
Zagadnienia praktyczne związane ze środowiskiem	4,2
Zagadnienia ogólne dotyczące planowania przestrzennego	4,3
Zagadnienia związane z informacją przestrzenną (GIS)	4,4
Zagadnienia z zakresu urbanistyki i rewitalizacji	4,6
Zagadnienia prawne	4,9
Zagadnienia związane z dokumentacją planistyczną	5,0
Zagadnienia związane z praktycznymi aspektami planowania	5,0

- Badani jako najistotniejsze wskazali: zagadnienia prawne (4,9), związane z dokumentacją planistyczną (5,0) i zagadnienia związane z praktycznymi aspektami planowania (5,0). Te treści są odzwierciedlone w module planistycznym (35 godzin) i prawno-ekonomicznym (60 godz.). Z kolei zagadnienia z zakresu urbanistyki i rewitalizacji wchodzi w skład modułu ogólnego, gdzie realizowane są w ramach zajęć: Projektowanie urbanistyczne i Rewitalizacja i restrukturyzacja (po 10 godzin każdy).

- Za najmniej użyteczne treści uznano zagadnienia ogólne przyrodnicze (3,3), związane z funduszami UE (3,4 - obecnie nie wchodzi w zakres programu) i ogólne kulturowe/gospodarcze (3,6). W programie są one realizowane podczas krótkich bloków pięciogodzinnych wykładów.

- Zajęcia związane z GIS badani ocenili dość wysoko (4,4), jednak część uważa je za bardzo ważne i byłaby skłonna podjąć dodatkowe studia w tym zakresie, część uważa za mniej istotne. Z rozmów wynika, że treści z zakresu GIS kojarzone są z zajęciami komputerowymi, w tym projektowaniem w CAD.

Uwagi do realizowanych zajęć

- Słuchacze dokonali indywidualnej oceny każdego przedmiotu odpowiadając na pytania:

1. Czy treści przekazywane na zajęciach są zgodne z oczekiwaniami?
2. Czy wymiar godzinowy jest odpowiedni?
3. Czy prowadzący wykazał się kompetencją w trakcie zajęć?
4. Czy prowadzący potrafił zainteresować swoimi zajęciami?
5. Czy przekazywana wiedza miała wymiar praktyczny?
6. Czy czas przeznaczony na zajęcia został efektywnie wykorzystany?

- Szczegółowa analiza wyników ankiet zostanie wykonana w najbliższym czasie i przedstawiona Władzom Wydziału.

- Z zestawienia komentarzy do poszczególnych przedmiotów podanych przez słuchaczy wynika, że nikt nie wpisał uwagi negatywnej, pozytywne komentarze dotyczyły potrzeby zwiększenia liczby godzin na przedmiotach z zakresu prawa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, projektowania systemów komunikacyjnych i infrastruktury technicznej.

- Wiele pozytywnych komentarzy na temat sposobu przekazywania treści, kontaktu ze słuchaczami dotyczyło zajęć realizowanych przez dr T. Brzezickiego.

Podsumowanie

Ogólna ocena zadowolenia słuchaczy z odbytych studiów przekłada się na fakt, czy absolwenci byliby skłonni je polecić. Istotne jest także i to, jak uzasadniają ten fakt.

- 12 spośród 14 badanych podało, że może polecić studia podyplomowe z planowania przestrzennego, 2 osoby nie wskazały żadnej odpowiedzi w tym punkcie.

- 9 słuchaczy odpowiedziało dodatkowo na pytanie dlaczego:

Czy jesteście Państwo skłonni polecić znajomym studia podyplomowe z planowania przestrzennego i dlaczego?

tak, bardzo praktyczne zajęcia

tak, można nauczyć się wiele o planowaniu w wielu aspektach

tak, można się dużo nauczyć

tak, studia są dość tanie, przekazana wiedza była merytoryczna i praktyczna

tak, bardzo interesujący zakres

tak, dużo "życiowych" informacji, które mogą się przydać w życiu

tak, przystępny sposób prowadzenia zajęć

tak, potwierdzenie wiadomości, możliwość rozwiania niepewności

tak, dobrze zorganizowane

- uzyskane odpowiedzi wskazują, że absolwenci oceniają wysoko ukończone studia, zwracają uwagę na ich walor praktyczny, interesujący zakres i przystępny sposób przekazywania wiedzy.

7. Podsumowanie

Realizacja zadań związanych z doskonaleniem jakości kształcenia – rekomendacje na rok 2018/19

1. Wykonano szereg prac związanych z rekomendacjami z roku poprzedzającego. Dzięki przeprowadzonej akcji informacyjnej (u-maile, informacje na poszczególnych zajęciach, plakaty, upublicznienia raportu i zebrania ze studentami, informacja na poszczególnych zajęciach) zwrotność ankiet wzrosła. Należy podkreślić, że podjęte działania nie przyniosły niestety pozytywnego skutku w semestrze letnim, gdyż dla zajęć z tego semestru zwrotność ankiet jest znacząco mniejsza. Przyczyną jest prawdopodobnie zbyt późne włączenie systemu oceny na UMK (20 czerwca jest datą zbyt późną, ponieważ w tym czasie na WNoZi odbywają się zajęcia terenowe, a zajęcia kameralne zostały zakończone kilka tygodni wcześniej). Na UMK powinno się także wprowadzić możliwość oceny zajęć poprzez urządzenia mobilne.
2. Na Wydziale Nauk o Ziemi UMK w roku akademickim 2017/18 wzrosła, praktycznie w każdym aspekcie, ocena poszczególnych zajęć.
3. Zgodnie z praktyką z lat ubiegłych na bieżąco, prowadzono hospitacje zajęć, analizowano ankiety oraz opinie studentów.
4. Pracownicy monitorują dostępność literatury w Bibliotece Uniwersyteckiej, składają wnioski o zakupienie i uzupełnienie niezbędnej literatury.

Ankietyzacja zajęć

1. Pracownicy uzyskali wysokie oceny w zakresie organizacji zajęć, byli dobrze przygotowani do prowadzenia zajęć, oraz stwarzali przyjazną atmosferę, byli również dostępni a konsultacjach. W roku 2017/2018 uzyskano poprawę wyników w każdym z tych aspektów.
2. Nadal poprawy wymaga zwiększenie zainteresowania studentów omawianą tematyką oraz większy nacisk na aspekt praktyczny. Najlepiej pod tym względem prezentują się oceny zajęć na kierunku gospodarka przestrzenna.
3. Oferowane zajęcia umożliwiały osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, jednak nie zawsze spełniły oczekiwania studentów.
4. We wszystkich kategoriach i pytaniach osiągnięto dobre wyniki, porównywalne lub nieznacznie (najczęściej o około 0,01-0,05) niższe od średniej jakości kształcenia z pozostałych wydziałów UMK. Wyniki te wykazują tendencję wzrostową w stosunku do lat ubiegłych.
5. Odnotowywano przypadki niskich ocen pracowników lub zajęć. Dotyczy to kilku osób, głównie z jednostek i innych wydziałów wspomagających dydaktykę na WNoZi. Każdy przypadek jest rozpatrywany indywidualnie. Z kilkoma osobami zatrudnionymi na WNoZi przeprowadzono spotkania wyjaśniające.

Hospitacje zajęć

1. W wyniku hospitacji 18 zajęć stwierdzono, że zajęcia są one prowadzone prawidłowo i najczęściej są na wysokim poziomie merytorycznym (średnia ocen 4,94, w skali 1-5). Na wysoki wynik wpływa niewątpliwie fakt, iż zgodnie z zarządzeniem nr 145 Rektora UMK z dnia 2 listopada 2015 r. są to hospitacje zapowiedziane i prowadzący może odpowiednio przygotować się do wizytacji. Niemniej wzorowe przygotowanie zajęć sprzyja wprowadzeniu dobrych praktyk do procesu kształcenia.
2. Większej kontroli wymagają doktoranci i osoby rozpoczynające pracę nauczyciela akademickiego. Brakuje także odpowiedniego narzędzia do kontroli osób prowadzących zajęcia dla WNoZi, które są zatrudnione na innych Wydziałach UMK.

Wnioski z prac komisji ds. jakości kształcenia dla poszczególnych kierunków.

1. Dla wszystkich kierunków studiów występują uwagi dotyczące kompletności sylabusów przedmiotów w USOS-ie, oraz niezgodność omawianych treści i warunków zaliczania z opisem przedmiotu, powtarzanie treści z innych przedmiotów.
2. Poprawie uległy kwestie organizacyjne, jak np. wcześniejsze przedstawienie planu zajęć na kolejny semestr, wprowadzenie przerw pomiędzy zajęciami. Mankamentem są niestety małe sale ćwiczeniowe oraz słaba organizacja w budynku miejsca do odpoczynku dla studentów pomiędzy zajęciami. Studenci źle ocenili także bazę gastronomiczną w budynku przy ul. Lwowskiej 1.
3. Brak informacji o odpłatności za udział studentów w ćwiczeniach terenowych (transport, noclegi) na etapie rekrutacji.
4. Problemem jest nierówny poziom w zakresie wiedzy i umiejętności studentów zarówno I, jak i II stopnia. W efekcie część studentów nie nadąża za tokiem wykładów i ćwiczeń, co skutkuje dużym odsetkiem ocen niedostatecznych, znacznym odsiewem studentów oraz niskim poziomem terminowego kończenia studiów.

Na Wydziale Nauk o Ziemi kształcenie w roku akademickim 2017/2018 było na dobrym poziomie. Wszystkie oceniane parametry uległy nieznacznej poprawie. Nie oznacza to jednak braku problemów i braku obszarów wymagających naprawy i udoskonalenia. Musi to być jednak wspólna praca nauczycieli akademickich, studentów i doktorantów oraz władz wydziału i pracowników administracji. Na bieżąco wprowadzane są zmiany i modyfikacje zmierzające do ulepszenia planów zajęć (optymalizacji) i obciążenia poszczególnych sal dydaktycznych oraz zakupu ich wyposażenia czy też uzupełnienia i zakupu nowego oprogramowania w salach komputerowych.

8. Cele doskonalenia jakości kształcenia na wydziale Nauk o Ziemi UMK w roku akad. 2018/2019

Cel 1	Wzrost poziomu zwrotności kwestionariuszy ankiet dotyczących oceny zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2018/2019 W roku akademickim 2017/2018 poziom zwrotności ankiet dotyczących oceny zajęć dydaktycznych na wyniósł 15,07% a na pozostałych wydziałach 18,40%)				
Miernik wykonania celu	Wartość oczekiwana miernika	Termin realizacji	Zasoby niezbędne do realizacji celu	Osoba/komórka organizacyjna odpowiedzialna za realizację celu	Osoba odpowiedzialna za monitorowanie realizacji celu
Poziom zwrotności w ujęciu procentowym	ok. 19%	20.09.2019	Nie dotyczy	Koordynatorzy przedmiotów i prowadzący zajęcia	Wydziałowy koordynator ds. jakości
Zadania do wykonania w ramach realizacji celu					
Lp.	Opis zadania	Termin realizacji	Zasoby niezbędne do realizacji zadania	Osoba/osoby/komórka organizacyjna odpowiedzialna/e za realizację zadania	
1	Zachęcanie studentów do wypełniania ankiet dotyczących oceny zajęć dydaktycznych poprzez: - informowanie o ankietyzacji na zajęciach (plakaty na tablicach ogłoszeń, strona internetowa wydziału, facebook) - informacje o ankietyzacji poprzez U-mail - zebrania informacyjne ze studentami - dostosowanie terminów udostępniania systemu USOS do harmonogramu zajęć na WNoZi	Pierwsze i ostatnie zajęcia Cały rok akademicki Kilka razy w roku	Nie dotyczy	Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne w danym cyklu Prodziekan ds. kształcenia Prodziekan ds. studenckich Dział Kształcenia UMK Prodziekan ds. kształcenia	
2	Zaprezentowanie studentom wyników ankiet z poprzedniego roku akademickiego, uwzględnianie ocen i uwag studentów w poprawie jakości kształcenia, informowanie o anonimowości ankiet	Pierwsze, ostatnie lub przedostatnie zajęcia w danym semestrze	Nie dotyczy	Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne w danym cyklu Wydziałowy koordynator ds. jakości	
3	Udostępnienie zbiorczych wyników ankiet studenckich w postaci raportu. Dyskusja na radzie wydziału z udziałem przedstawicieli studentów i doktorantów Przeprowadzenie zebrań ze studentami z poszczególnych kierunków przez opiekunów oraz prodziekanów	luty 2020 r.	Nie dotyczy	Wydziałowy koordynator ds. jakości	

Cel 2	Zwiększenie świadomości studentów o efektach kształcenia i ich realizacji w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych jakie wnosi dany przedmiot. Możliwości wykorzystania wiedzy i umiejętności w praktyce. W roku akademickim 2017/2018 oceny osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (od ok. 4,40 -4,7) były niższe o ok. 0,05% od średnich na pozostałych wydziałach.				
Miernik wykonania celu	Wartość oczekiwana miernika	Termin realizacji	Zasoby niezbędne do realizacji celu	Osoba/komórka organizacyjna odpowiedzialna za realizację celu	Osoba odpowiedzialna za monitorowanie realizacji celu
Ocena w skali od 1-5	od 4,50 do 4,80	20.09.2019	Materiały biurowe	Koordynatorzy przedmiotów/Samorząd studencki (zebrania informacyjne, plakaty)	Wydziałowy koordynator ds. jakości
Zadania do wykonania w ramach realizacji celu					
Lp.	Opis zadania	Termin realizacji	Zasoby niezbędne do realizacji zad	Osoba/osoby/komórka organizacyjna odpowiedzialna/e za realizację zadania	
1	Informowanie studentów o efektach kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na zajęciach	Pierwsze zajęcia	Nie dotyczy	Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne w danym cyklu	
2	Zachęcenie studentów do zapoznania się z opisami przedmiotów w USOS, gdzie podane są efekty kształcenia - ogłoszenie na tablicy ogłoszeń, strona internetowa wydziału, poczta U-mail	Cały rok akademicki	Nie dotyczy	Wydziałowy koordynator ds. jakości	
3	Udostępnienie zbiorczych wyników ankiet studenckich w postaci raportu. Dyskusja na radzie wydziału z udziałem przedstawicieli studentów i doktorantów	Grudzień 2019 r.	Nie dotyczy	Wydziałowy koordynator ds. jakości	

Cel 3	Kontrola jakości zajęć, sposobu przekazywania treści, terminowości ich odbywania oraz sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. W roku akademickim 2017/2018 oceny prowadzących zajęcia kształtowały się na poziomie 4,40-4,60 w zależności od pytania i były zbliżone do średnich na pozostałych wydziałach.				
Miernik wykonania celu	Wartość oczekiwana miernika	Termin realizacji	Zasoby niezbędne do realizacji celu	Osoba/komórka organizacyjna odpowiedzialna za realizację celu	Osoba odpowiedzialna za monitorowanie realizacji celu
Ocena w skali od 1-5	od 4,50 do 4,80	20.09.2019	Nie dotyczy	Koordynatorzy przedmiotów	Wydziałowy koordynator ds. jakości, Dziekan WNoZi
Zadania do wykonania w ramach realizacji celu					
Lp.	Opis zadania	Termin realizacji	Zasoby niezbędne do realizacji zadania	Osoba/osoby/komórka organizacyjna odpowiedzialna/e za realizację zadania	
1	Kontrola terminowości odbywania zajęć oraz ich jakości poprzez hospitację zajęć pracowników i doktorantów.	Cały rok akademicki	Nie dotyczy	Kierownicy katedr, władze dziekańskie	
2	Kontrola terminowości odbywania konsultacji przez nauczycieli akademickich (prac. samodzielny -2 godz./tydzień, pozostali 4 godz./tydzień)	Cały rok akademicki	Nie dotyczy	Kierownicy katedr, opiekunowie doktorantów, władze dziekańskie	
3	Ocena treści poszczególnych przedmiotów, ich zgodności z programem studiów, powtarzania treści w ramach różnych przedmiotów, kryteriów oceniania	Cały rok akademicki	Nie dotyczy	Komisje ds. Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów. Wydziałowy koordynator ds. jakości	
4	Dostosowanie planów zajęć do terminów ćwiczeń terenowych	Cały rok akademicki	Nie dotyczy	Prodziekan ds. kształcenia	
5	Udostępnienie zbiorczych wyników ankiet studenckich w postaci raportu. Dyskusja o pracy wykładowców na radzie wydziału z udziałem przedstawicieli studentów i doktorantów	Grudzień 2018 r.	Nie dotyczy	Wydziałowy koordynator ds. jakości	

Cel 4		Zwiększyć procent uzyskiwania dyplomów w terminie na studiach licencjackich i magisterskich			
Miernik wykonania celu	Wartość oczekiwana miernika:	Termin realizacji	Zasoby niezbędne do realizacji celu	Osoba/komórka organizacyjna odpowiedzialna za realizację celu	Osoba odpowiedzialna za monitorowanie realizacji celu
Procent uzyskiwanych dyplomów	Studia I st. -80% Studia II st. – 60%	20.09.2019	Nie dotyczy	Opiekunowie prac dyplomowych	Wydziałowy koordynator ds. jakości
Zadania do wykonania w ramach realizacji celu					
Lp.	Opis zadania	Termin realizacji	Zasoby niezbędne do realizacji zadania	Osoba/osoby/komórka organizacyjna odpowiedzialna/e za realizację zadania	
1	Jak najszybsze formułowanie tematów prac dyplomowych, określenie zakresu pracy i rozpoczęcie prac badawczych pod opieką promotora	Pierwszy miesiąc semestru	Nie dotyczy	Opiekunowie prac dyplomowych	
2	Ustalenie i przestrzeganie harmonogramu prac badawczych	Cały rok akademicki	Nie dotyczy	Opiekunowie prac dyplomowych	
3	Optymalne wykorzystanie czasu seminariów i konsultacji. Zwiększenie opieki nad seminarzystami.	Cały rok akademicki	Nie dotyczy	Opiekunowie prac dyplomowych	
4	Informacje o procedurze dyplomowania oraz o wymogach prac magisterskich i licencjackich (seminaria, zebrania ze studentami, strona internetowa WNoZi)	Cały rok akademicki	Nie dotyczy	Opiekunowie prac dyplomowych, władze dziekańskie	

Toruń, 07.06.2020 r.

Prodziekanka ds. kształcenia WNoZiGP

Dr Anna Dubownik

Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia